

DECIZIE

01 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Luiza Gafton
Judecătorii Dumitru Mardari, Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către reprezentantul Efroseniei Bărbuță,
avocatul stagiar Svetlana Onici,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Efroseniei Bărbuță
împotriva lui Vasile Mardari cu privire la declararea nulității absolute a actelor,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2017, prin care nu
a fost dat curs cererii de apel depusă de către Efrosenia Bărbuță,

c o n s t a t ă :

La data de 13 mai 2016, Efrosenia Bărbuță a depus cerere de chemare în
judecată împotriva lui Vasile Mardari cu privire la declararea nulității absolute a
actelor.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, prin hotărârea Judecătoriei
Botanica, mun. Chișinău din 19 septembrie 2013 a fost admisă cererea de chemare
în judecată depusă de către Vasile Mardari împotriva lui Ion Bărbuță și Lidia
Juratu cu privire la încasarea datoriei și a fost dispusă încasarea din contului lui Ion
Bărbuță în beneficiul lui Vasile Mardari suma de 1700 dolari SUA, cu titlu de
datorie, suma de 1400 shekeli israelieni, suma de 1869,92 dolari SUA și suma de
1539,93 shekeli israelieni, cu titlu de dobândă.

Susține că în calitate de probă întru confirmarea datoriei au servit pretinsele
recipise prezentate și anexate în original la materialele cauzei.

Afirmă Efrosenia Bărbuță că la data de 05 aprilie 2016, la cererea adresată
Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău a obținut copiile certificate a înscrisurilor
menționate.

Indică că la data de 10 aprilie 2006, în baza certificatului de moștenitor legal
nr. 1066 din 10 aprilie 2006, a acceptat succesiunea în urma decesului soțului Ion
Bărbuță, iar la data de 04 iulie 2014, Vasile Mardari a depus cerere de înlocuire a
defunctului, cu soția Efrosenia Bărbuță.

Declară reclamanta că prin încheierea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău
din 23 decembrie 2014 a fost admisă cererea lui Vasile Mardari privind înlocuirea
succesorului în drepturi și s-a dispus înlocuirea debitorului Ion Bărbuță cu
succesorul său în drepturi, Efrosenia Bărbuță.

Consideră că înscrisurile prezentate de către pârât cu titlu de probe – recipise nu întrunesc condițiile de valabilitate ale unui act juridic.

Menționează Efrosenia Bărbuță că actele în cauză nu conțin date referitoare la părțile contractului de împrumut, deoarece din conținutul acestora nu este clar cine este împrumutătorul sau împrumutatul și nu sunt indicate date referitoare la identitatea părților contractante.

Mai menționează că textul înscrisurilor reprezintă o incoerență de idei, de exprimare, deoarece nu este clar nici care sunt părțile actului, nici scopul acestui act, precum nu sunt prezentate alte date necesare pentru valabilitatea unui act juridic.

Relevă că înscrisul dat nu este scris de defunctul Ion Bărbuță și că nu conține cauza pentru care a fost acordat împrumutul.

Solicită declararea nulității absolute a recipiselor prezentate de către pârât în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a lui Vasile Mardari împotriva lui Ion Bărbuță și Lidia Juratu cu privire la încasarea datoriei, în care este indicat numele defunctului Ion Bărbuță.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 05 octombrie 2016 acțiunea a fost respinsă.

La data 07 octombrie 2016, reprezentantul Efroseniei Bărbuță, avocatul stagiar Svetlana Onici a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire admiterea acțiunii.

La data de 24 martie 2017, reprezentantul Efroseniei Bărbuță, avocatul Svetlana Onici a depus cerere de apel motivată și a anexat ordinul de plată a taxei de stat din data de 24 martie 2017 în sumă de 75 lei.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2017 nu a fost dat curs cererii de apel depusă de către Efrosenia Bărbuță, i-a fost comunicat apelantei despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 11351 lei, fiindu-i stabilit un termen de 7 zile din momentul recepționării prezentei încheieri și i-a fost explicat apelantei că, în caz dacă nu va prezenta dovada de plată a taxei de stat în termen, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

La data de 20 septembrie 2017, reprezentantul Efroseniei Bărbuță, avocatul Svetlana Onici a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a indicat dezacordul cu încheierea recurată, considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Menționează că prin cererea de apel depusă nu s-a contestat o hotărâre de încasare a unei sume de bani, deoarece prin cererea de chemare în judecată a fost solicitată recunoașterea nulității actelor, recipise, care au stat la baza emiterii unei alte hotărâri de încasare a sumei, circumstanțe care determină caracterul nepatrimonial al acțiunii.

Susține că recurenta se află într-o situație financiară precară, având la întreținere nepotul – copil minor, fiul fiicei decedate, pe seama ei având și obligația de executare a titlului executoriu de încasare a unei sume de bani, fiind recunoscută ca succesoare în drepturi și obligații a soțului său decedat, iar prin

impunerea achitării taxei de stat contrar prevederilor legale ar înrăutăți și mai mult situație îngrădindu-i-se accesul liber la justiție.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, instanța de apel a expediat prin poșta electronică în adresa reprezentantului recurenteii copia încheierii recurate și recepționată de către aceasta la data de 11 septembrie 2017, din care considerente recursul declarat se consideră a fi depus în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Din materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 05 octombrie 2016 a fost respinsă acțiunea Efroseniei Bărbuță împotriva lui Vasile Mardari cu privire la declararea nulității absolute a actelor.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la data de 07 octombrie 2016, reprezentantul Efroseniei Bărbuță, avocatul stagiar Svetlana Onici a depus cerere de apel nemotivată și netimbrată.

La data de 24 martie 2017, Efrosenia Bărbuță, prin intermediul reprezentantului, avocatul Svetlana Onici a depus cererea de apel motivată și dovida de plată a taxei de stat în sumă de 75 lei.

Ca urmare, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2017 nu a fost dat curs cererii de apel depusă de către reprezentantul Efroseniei Bărbuță, avocatul Svetlana Onici și i-a fost comunicat apelantei despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 11 351 lei.

Efrosenia Bărbuță contestă legalitatea încheierii Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2017, invocând caracterul nepatrimonial al acțiunii.

În conformitate cu art. 83 CPC, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

În acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat.

În conformitate cu art. 84 Codul de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

Conform art. 87 alin. (1), lit. k) CPC, valoarea acțiunii se determină din valoarea fiecărei pretenții aparte –în acțiunile care constau din mai multe pretenții de sine stătătoare.

Conform art. 3 alin. (1) lit. j) a Legii taxei de stat nr 1216 din 03 decembrie 1992, taxa de stat pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești constituie 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată sau alte cereri, iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial - 75% din taxa calculată din suma contestată.

Din cererea de chemare în judecată depusă de Efrosenia Bărbuță rezultă că aceasta a indicat pretențiile cu privire la constatarea nulității absolute a recipiselor care au stat la baza acordării împrumutului de către Vasile Mardari lui Ion Bărbuță.

Prin urmare, Colegiul reține că având la bază prevederile art. art. 84, 87 CPC, instanța de apel corect a dispus acordarea termenului pentru lichidarea neajunsurilor în partea prezentării de către apelanta - recurentă a bonului de plată a taxei de stat.

Nu poate fi reținut argumentul recurente precum că acțiunea înaintată – constatarea nulității actelor are caracter nepatrimonial și respectiv nu se taxează, or, pentru acțiunile cu privire la recunoașterea nulității contractelor cu obiect patrimonial se va ține cont de costul real al bunurilor contestate.

Astfel, instanța de apel corect a aplicat speței date prevederile art. 3 alin. (1) lit. j) al Legii taxei de stat și respectiv a stabilit cuantumul taxei de stat pe care apelanta – recurentă trebuie să o plătească la depunerea cererii de apel.

Alte motive de casare a încheierii recurate de către recurentă nu au fost invocate.

Prin urmare, Colegiul respinge argumentul recurente precum că prin încheierea contestată acesteia i se îngreșește dreptul privind accesul liber la justiție, deoarece este neîntemeiat și vine în contradicție cu cele expuse mai sus.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (cazul Kreuz contra Poloniei, nr. 28249/95, cazul Golder & Z contra Marii Britanii, cazul Malahov contra Moldovei, nr. 32268/02), dreptul la un tribunal nu este absolut. Aceasta prin natura sa poate fi supusă limitărilor, deoarece dreptul de acces la justiție, prin sine, cere reglementare din partea statului. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că în unele cazuri pot fi stabilite diferite limitări, inclusiv financiare, al dreptului de acces al persoanei la o „instanță judecătorească” sau „tribunal” (cazul Malahov contra Moldovei, § 27).

De asemenea, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în hotărârea Kreuz contra Poloniei (§ 60) că exigența de plată a taxei de stat aferentă cererilor cu care sunt sesizate jurisdicțiile civile, nu poate fi considerată în sine drept o restricție adusă dreptului de acces la tribunal. Deci, cadrul legal și jurisprudența CEDO relevantă la caz atestă că, în vederea neîngrădirii dreptului părților privind

accesul liber la justiție, la cerere, poate scuti persoana fizică de plata taxei de stat în urma justificării situației materiale a acesteia. Scutirea poate fi totală sau parțială, apreciindu-se în dependență de cerere și de dovezile prezentate.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurentă sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către, reprezentantul Efroseniei Bărbuță, avocatul Svetlana Onici.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2017 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Efroseniei Bărbuță împotriva lui Vasile Mardari cu privire la declararea nulității absolute a actelor.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Luiza Gafton

Judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic